

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek			

Nagy áldozatokat kell hozni, — mondja a német kormány választási programja.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, ápr. 27.

A kormány választási felhívásában a következőket mondja:

„Nagy áldozatokat kell hoznunk, hogy a romlástól megmeneküljünk. A külföldi szakértők előterjesztése alapján akarunk a jövőteli kérdés megoldásához és a Rajna-Ruhrvidék felszabadításához eljutni.”

Franciaország tiltakozik, hogy Németországot vele egyenrangúnak vegyék.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, ápr. 27.

A jövőteli bizottság az érdekelt kormányoknak a szakértői jelentésre adott választát ma tette közzé. Belgium, Anglia, Olaszország egyhangulag és föltétlenül elfogadják a szakértői bizottság javaslatát, míg Franciaország kijelenti, hogy végleges állásfoglalása csak a jövőteli bizottság döntése után történik meg.

Franciaország egyben tiltakozik, hogy Németországot a szövetségesekkel egyenrangúnak tekinték.

Végül megjegyzi válaszában, hogy a garanciákról és zálogokról szóló tárgyalásokra csak akkor térhetnek rá, ha Németország betartja a jövőteli bizottság által meghozandó rendelkezéseket.

A budapesti nyomdászok a sztrájk folytatása mellett szavaztak.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, ápr. 27.

A nyomdai munkások szakszervezete, amint már jelentettük, elhatározta, hogy a nyomdászokat a sztrájkügyben leszavaztatja. A szavazás tegnap reggel 8 órától délután ötig folyt és titkos volt.

Leszavazott összesen 2939 munkás. Ebből a sztrájk folytatása mellett 2703, a munka megkezdéséért 203 szavazatot adtak le, 33 szavazatot érvénytelenítették. 2261 munkás tartózkodott a szavazástól. A nyomdász munkásság száma körülbelül ötezer.

A bellinzonai vasúti katasztrófa hivatalos mérlege. A vasutigazgatóság jelentése szerint az utasok közül kilenc, a vasúti személyzetből összesen hat ember halt meg. Az anyagi kár egy millió háromszáz-ezer svájci frank.

Az új választások előtt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 27.

Az új választások híre a horvát köztársasági parasztpárt körében nagy meglepedést váltott ki. Rádicsnak és pártjának beogradi utjával nem is volt más célja, mint megbuktatni a mai kormányt és kieroszakolni az új választásokat. Feladatuk első részét jól oldották meg Rádicsék és minden jel szerint a másik rész is sikerülni fog. Rádicsék ugyan egy nyilatkoznak, hogy ők hajlandók egy Davidovity-féle munkakormányt támogatni, de ebben a támogatásban még a legoptimistább ellenzékiek sem bíznak nagyon.

Rádics pártja különben a legerősebb agitációba kezdett nemesak Horvátországban, hanem az ország más területein is. Bizonyosra vehető, hogy Dalmácián és Boszmán kívül Délserbiában és a Vajdaságban is állít jelölteket Rádics. Az utóbbi két helyen vagy önálló listával lép fel, vagy — ha egy más párttal meg tud egyezni — közös listával. A délserbiai jelölésektől különösen Davidovityék igyekeznek eltéríteni Rádicsot, mert attól tartanak, hogy a horvát parasztpárt ott nagyon árthat a demokráta-pártnak.

A Rádics-párt különben továbbra is folytatja eddigi elasztikus politikáját, amelyet Rádicsék politikai léghajózásnak neveznek. Míg Rádics Wienben nyilatkozik, addig képviselői elmennek Beogradba és ott tárgyalnak. Így némi ellentét látszik Rádics és hívei között, de ez

az ellentét csak látszólagos, mert ők közös terv alapján dolgoznak.

A Rádics-párt Wienbe utazott képviselői valószínűleg már ma visszaérkeznek Wienből és holnapra összehívják a párt konferenciáját, amelyen a képviselők tudomására adják azokat az instrukciókat, amelyek Rádicsotól kaptak. A horvát köztársasági parasztpárt gyűlésén döntenek a párt további magatartása ügyében is, hogy milyen álláspontot foglalnak el a válság megoldása esetén. A párt képviselőtagjainak nagyrésze állandóan Zágrábban tartózkodik, hogy szükség esetén Beogradba jöhessenek. Rádicsék valószínűleg két delegátust küldenek Beogradba husvét után, a kik a pártot képviselik a bloknál és a blokk rajtuk keresztül érintkezik Rádicsékkal.

A husvétünnep alatt a sajtó munkája is szünetel, úgy hogy az ünnepek alatt a közvélemény figyelmének intenzitása is eszik.

A legfontosab eseménye a szombati napnak Davidovity Ljuba audenciája volt. Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy az ellenzéki blokk vezére másfélóra hosszúságú volt az udvarban. Az audencia a politikusok közt nagy meglepetést keltett, mert arról előzetesen senkinek sem volt tudomása. A kihallgatás lefolyásáról és eredményéről semmit nem lehetett megtudni, mert Davidovity a sajtó képviselőinek semmiféle felvilágosítást nem volt hajlandó adni.

Véglegesen befejeződött az SHS-román határmegállapítás.

Zárókonferenciát tartottak Temesváron. — A bizottság egyik tagja — az utolsó határozatokról.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, ápr. 28.

Az SHS-román határkiigazító bizottság, amely Zsombolya, Módos és a többi falvak átadását és átvételét végezte, a múlt hét két utolsó napján tartotta zárókonferenciáját Temesváron. Az értekezleten újlag megtárgyalták a határkiigazítás anyagát és döntöttek az egyes vitás kérdések felett. A konferenciával az SHS állam és Románia közötti határ megállapítására irányuló munkálatok végérvényesen befejeződtek.

Munkatársunk felkereste az SHS

delegáció egyik tagját, akitől az értekezlet lefolyásáról a következő információt kapta:

A két bizottság Temesváron találkozott — mondotta a delegátus — hogy megbeszélje a még vitás kérdéseket. A konferenciát záró ülésnek jelezte a két kormány s így ezen az összes hátralévő elintézésre váró ügyeket napirendre vették. Legelőbb is olyan kérdésekben döntöttek, amelyek körül differenciák támadtak. Aránylag rövid vita után sikerült ezekben az ügyekben is kielégítően megegyezni. A határkiigazítás véghezvitelénél támadt ellentétek elsímitása után, kölesőnösen kieserltek a különböző jegy-

zőkönyveket és utólagosan ellenjegyezték azokat a jegyzőkönyveket, amelyeknek aláírása eddigelé valamilyen oknál fogva késlett. Végül megegyeztek a határkielölési munkálatok megkezdése felett s úgy állapodtak meg, hogy annak kezdő dátuma május harmadika legyen. A részletek kidolgozása, valamint a munkaprogram megállapítására egy mérnöki bizottságot választottak. A Bácság felé néző határt az egyezség szerint piramidusokkal jelölik meg.

A tárgyalások befejezése után Draganescu ezredes, a román bizottság elnöke az SHS delegáció tisztelőre bankettet rendezett a „Palace”-ban, amelyen az összes kiküldöttek résztvettek.

A magyar párti közgyűlés programja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bečkerek, ápr. 28.

A bácsági magyar-párt becskerekeli szervezete vasárnap délután tíz órakor a Club-kávéház kőntertermében értekezletet tartott, amelyen a május negyedikén, vasárnap Becskerekben megtartandó közgyűlés előkészületeit, valamint a Vajdaság különféle részeiből jövő kiküldöttek fogadását és elszállásolását tárgyalták meg.

Ugyancsak tegnap, vasárnap délután tartotta értekezletet az országos magyar-párt elnöki tanácsa, amelyen szintén a becskerekeli közgyűlés körüli teendőkről tárgyaltak és megállapították annak végleges programját.

Eszcint az országos magyar-párt vasárnapi kongresszusa a következő tárgysorozattal fog lefolyni:

1. Dr. Várady Imre a bácsági magyar-párt részéről üdvözlő a közgyűlési kiküldötteket és megjelenőket, majd átadja az elnöki széklet dr. Sántha Györgynek, az országos párt elnökének.
2. Elnöki megnyitó. Tartja dr. Sántha György.
3. Jelentés a párt eddigi működéséről: Előadó dr. Nagy Ödön.
4. Az agrárkérdés. Előadó: Dr. Gráber László.
5. A magyar iskolák ügye. Előadó: Dr. Deák Leó.
6. Az országos párt ügyrendjének módosítása. Előadó: Dr. Csetle János.
7. Tisztújítás.
8. A politikai helyzet. Előadó: Dr. Várady Imre.
9. Indítványok.

A hűtlen alkalmazott s két rendőr büne.

Két és fél évt börtön lopásért.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 28.

A beeskereki törvényszék büntető tanácsa szombat délelőtt tárgyalta Szógyeni Mihály magyarországi illetőségű napszámos bünpörét. Szógyeni a múlt évben lopásért ült a beeskereki fogházban, büntetéséből pedig, amelyet hat hónapra szabott a bíróság, amnesztia folytán elengedtek egy hónapot, úgy hogy az ősszel öt hónapi fogház elszervezése után kiszabadult. Szabadságát nem tudta sokáig megbecsülni, a vére csakhamar újabb büntetést ösztökélte. Az első kínálózó alkalmat felhasználva, felfeszítette munkaadójának, Pretz Péter katalin-falvai gazdálkodónak a lakását és onnan, az egyik kabátból ezerötven dinár készpénzt emelt ki. Alighogy a beesés zsákmányt eltüntette mely zsebeiben s a jól elvégzett munka tudatában kifelé indulhatott, megragadta karján egy alkalmatlan fűző második személy, aki senki más nem volt, mint a meglöpött gazda felesége. A betörés és az ezzel kapcsolatos lopás természetesen hamarosan kiderült s tettenérés folytán maga a bűnös sem merete letagadni eselekedetét.

Szógyeni nem szivelt meg az első kísérlet sikertelenségét, hanem ellenkezőleg, újabb lopással próbált szerencsét. A végzet most is üldözte, mert a szomszéd ház lakója éppen akkor eszte el, amikor a hónaalja alatt egy kabáttal, két pár szandállal és egyéb ruhaneművel kifelé igyekezett a házból.

A büntető tanács előtt a vádlott főre delmes beismerő vallomást tett. A bíróság súlyosbító körülménynek vette a büntetett előéletet, az újra visszaeső bűnösséget és kétféle betöréses lopásért két és fél évi börtönre ítélte. Ugy az ügyész, mint a vádlott megnyugodott az ítéletben s így az jogerőre emelkedett.

Ugyanesek a szombat délelőtt tartott tárgyaláson hirdették ki a noviszádi semmitőszék jogerős ítéletét Turinszki Dusán rendőr és Csebzani Paja volt rendőr, jelenleg fogházor bűnügyében. Turinszki és Csebzani verekezés miatt még régebben bekísérték Stefanovity Blagoje beeskereki süteményárust és az uton amugy istenigazából elverték. A beeskereki törvényszék — mint annakidején megirtuk — Turinszkit nyole hónapi, Csebzani pedig hat havi fogházra ítélte, a fábla nemrégiben két-két hónappal leszállította büntetésüket, úgy hogy Turinszki büntetése hat, társáé pedig négy havi fogház maradt. A kuria ítéletét most a legfelsőbb törvényszék, a semmitőszék jóváhagyta s így a határozat végérvényes, további fellebbezésnek helye nincs.

Bárbaadó 8 hold hereföld
a folyó gazdasági évre, a város mellett (a melencei és egy része az aradáci országuton) jutányos áron. Negyedholdas parcellákban is kapható. Steyer József, Geteova (Német) utca 26. 830

Könnyítések az utlevél és vizum kiadásánál.

Állandó vizumok többszöri utazásra. — Külföldön nem kell konzulátusi vizum a visszautazásra. — A belügyminiszter rendelete.

A külföldre való utazás legkellmetlenebb része immár öt év óta az utlevelek és a vizumok megszerzése. Az utlevél kiadását megelőző „hivatalos nyomozás”, kumyerálás s a minden ki- és beutazást megelőző ácsorgás, a vizumokért valóságos kínszenvedéssé tette az utazást s nagy idővesztést és kárt okozott mindenkinek.

Ezek az állapotok akart most javítani Srkity Milán dr., az új belügyminiszter, aki kiadott egy rendeletet, mely lényeges könnyítéseket léptet életbe az utlevelek, vizumok megszerzése körül s egyszerűsíti a hivatalos eljárást. Az április 1-én kelt és a hivatalos lap április 14-iki 85-ik számában megjelent vonatkozó rendelet fontosabb intézkedései a következők:

6. §. Utlevelet a kérvényező állandó lakhelyén illetékes hatóság ad ki. Sürgős esetekben azonban más hatóság is, csak előzetesen a kérvényező költségén táviratilag vagy telefonon információkat köteles kérni az illetékes hatóságtól.

14. §. Minden hatóság köteles minden erre jogosult személynek a legrovidebb időn belül kiadni utlevelet. Ha egy személy ellen nem forog fenn gyanu, az utlevél vagy vizum az előirt okmányok nélkül is kiadható. Amennyiben a hatóság nem ismerné a kérvényezőt, sajátmaga köteles a legsürgősebben beszerezni az adatokat. Személyes megjelenés utlevél kiadásánál nem követelhető.

21. §. Asszony férje beleegyezése nélkül utlevelet nem kaphat.

22. §. A köztisztviselő csakis feletlen hatósága engedélyével kaphat utlevelet.

24. §. Az utlevél kiadásánál a hatóság mérlegelni tartozik a kiutazó vagyoni helyzetét, annak elkerülésére, hogy az illető külföldi képviselőink terhére ne essék és nem árt az ország tekintélyének és érdekének a külföldön.

26. §. Tengerentúli országokba csak a szociálpolitikai minisztérium ad ki utlevelet.

A bánági szerb föld-nélküliek — új agrár-reformért.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 28.

A bánági földnélküliek vasárnap délelőtt értekezletet tartottak Beeskereken, amelyen nagy számban jelentek meg a vidéki szervezetek képviselői is.

Hosszabb vita után az ülés elhatározta, hogy egy bizottságot válassz, amely memorandumot szerkeszt. A memorandumban rámutatnak arra, hogy a Bánágban még mindig ötvenezer földnélküli szerb nemzetiségű polgár van, aki a mai agrárreform során nem tudott földhöz jutni, amelynek megműveléséhez pedig megvan a kellő tudása. Másodsorban pedig elhatározta, hogy az új agrárreformtörvény módosítása és mielőbbi meghozatala érdekében küldöttséget küld Beográdba, amely egyttal átadja a

megszövegezendő memorandumot is.

A bánági szerb földnélküliek aktiójához — értesülésünk szerint — csatlakoznak a Vajdaság más területén lakó s az agrárreformmal elégedetlen elemek is, úgy hogy a mozgalom meglehetősen nagy mértékben fog kiszélesülni s demonstratív erővel fog hatni az agrárreform tervezetére.

A nemzeti kisebbségek megfigyelő hivatala.

Róma, ápr. 27.

A nemzetközi szociológiai kongresszus a kisebbségek kérdésében egyhangú határozatot fogadott el, amely azt javasolja, hogy Wienben külön megfigyelő hivatalt létesítsen a Népszövetség.

Ez a megfigyelő hivatal a keleti kisebbségekről statisztikát készít, majd megfigyeli törekvéseiket és kijelöli a kisebbség nevében jogosan fellépni akaró területeket.

27. §. Utlevelet legalább egyhavi hatállyal kell kiadni. Rendes körülmények között a passzus hatálya hat hónap. Ha a kérvényező azonban felhoz elfogadható okokat, az utlevél ennél hosszabb időre is, de legfeljebb két évre kiadható.

28. §. Ha a hatóság bizonyos indokolt esetekben az utlevél hatályát egyélen utazásra akarja korlátozni, ez az utlevélen külön megjelölendő.

29. §. Ha az utlevél nem szól „Európára” vagy „külföldre” minden ország külön-külön megjelölendő.

34. §. Oly személyek, akik SHS állampolgárságukat nem tudják igazolni, de a követelményeknek megfelelően, nem utlevelet, hanem csak igazolványt (passe-avant) kapnak a határátlépésre.

36. §. Határátlépési igazolványok legfeljebb háromhavi hatállyal adhatók ki. Kivételes esetekben (baranyai menekültek) visszatérésre is szólhatnak, rendesen azonban csak kiutazásra.

48. §. Utazási vizumok vagy egyes utazásra vagy több utazásra, de legfeljebb hat havi hatállyal kaphatók.

49. §. Az utlevelek rendes ki- és beutazásra (aller et retour) szólnak. Csak azok, kiknek utlevelén ez a megjegyzés nincsen, tartoznak külföldi konzulátusunkon visszautazási vizumot kérni.

50. §. Csak egyszeri utazásra szóló vizumok külön ilyeneknek jelölendők meg. Egyébökét meg kell jelölni a vizum hatályát (legfeljebb hat hónap) úgy, hogy az utlevél birtokosa többször utazhat ugyanazon vizummal. Ily esetben tehát sem elutazásnál, sem visszautazásnál a hatóságoknál jelentkezni nem kell.

53. §. Ha valakinek megtagadják az utlevél vagy vizum kiadását, a hatóság nem tartozik ezt megindokolni, kérvényező azonban fellebezhet a belügyminisztériumhoz.

Ez a rendelet már a kihirdetés napján életbelépett.

HIREK

— április 28.

Eljegyzések. Dr. Neumann Béla orvos eljegyezte dr. Gara Mária orvost.

Dr. Fischer Árpád orvos eljegyezte Schwarz Margitot.

Kinevezés. Teodorovity Jácát a belügyminisztérium kinevezte a megyei számvevőséghez főnöki minőségben. Teodorovity már át is vette hivatala vezetését. Elődjét, Schipper Lajost, a régi pénzügyigazgatóság és a számvevőség liquidálásával bízta meg.

Az álszentekedő

társadalomnak már megint van valami, amin megbotránkozhat és ami fölött képmutató frázisainak nagy tömegtét ékes áradatban elhelyezheti. Egy hollandi, ama derék kakaógyárosok fájából, akik fölött nagyra vannak azzal, hogy olyan jó keresztények, hogy a bibliát betéve tudják, Szűzinnából egy hajórakomány emberi esontot vitt át a görög tengereken, valószínűleg a Van Delft porcellánjairól híres szép hazájába. Ezen emberi esontok az lesz a rekedtetésük a jőzan és praktikus hollandi ég alatt, hogy mint mutrágya gyorsabb nővéstüvé, bujjabbá fogják tenni a kerteket, hogy a derék mynheerek minél szebb és izesebb póréhagymát és hónapos retket ehessenek a daniai sózott vaj mellé. És emiatt a pár hajórakomány esont miatt háborodik fel egy a külföldi sajtó. Ugyan van is miért? Az a török effendi, aki eme neki igazán fölösleges esontokat eladta, sokkal derekabb ember, mint az a kiváló keresztény mynheer, aki trágyának megvette őket. Mert a töröknek állandóan fülebe rágják, hogy a gyaukok ugyis a gyehenna tüzeire fognak kerülni, hát mit legyen tekinettel a esontjaikra? De az a derék biblián hízott elméjű keresztény hollandi — valahogy furesán értelmezte a keresztényi felsőbbrendűséget. Végeredményben ezért ugyan kár egy megbotránkozni és szörnyülködni. Mikor ezeket a derék keresztényeket — akiknek a esontjából most mutrágya lesz — Kisásztában gyilkolták, az egész művelt világ: a szellemi világosultság fáklyáit hordó Franciaország, a vallásos Anglia, az emberi szabadságok ideális hona, az Unió, a szabadságára büszke Olaszország és így végtelen sorban a nemzetek tovább: a hősök, bölcsök, felszabadítók, keresztények, nemesek stb. stb. nem hallották a gyilkoltak kétségbeesett jaját. A kenetteljes frázisokat szájában hordó földi hatalmasságok egy gyámoltalan gyermeket nem tudtak megmenteni az emberi vadállatok kezéből. Miért most e felháborodás azok esontjai miatt? Az emberek élete semmi! Azokat millió számra küldték a földi istenek meghalni a Kárpátok szomorú bércei közé, Verdün acélfalai alá, Doberdó pokoli szikláihoz, a Lovesen halálszakadékaiba. Az élet, a szép, napsugaras, soha vissza nem térő, még a féregnek is szép élet: — nekik semmi! De az élettelen, porlandó esont, az már szent!

J.

Háboru az Altruista-bank lazarevói és martinicai birtokán.

Bottal felfegyverkezett dobrovoljácok kergették el a birtokon dolgozó német földműveseket.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 28.

Az Altruista Bank és az érdekelt száz és egynehány lazarevói és martinicai német földműves között évek óta folyó, változatokban gazdag pörben tegnap szenzációs fordulat állott be. Mint legutóbb megírtuk, a beeskereki törvényszék a felperesek kérelmére a végrehajtási törvény 237-ik szakaszának b) pontja alapján zár alá vette a lazarevói és martinicai felpereseknek bíróság megítélt ingatlanokat s azok kezelését a gondnokul kirendelt dr. Radoszav Sztevanra, a felperesek ügyvédjére bízta. A határozat alapján az eddigi birtoklók, a dobrovoljácok, kiestek a birtokból s a jogosult tulajdonosok visszakapták földjeiket.

A németek a döntés alapján három héttel ezelőtt birtokba vették a földet és haladéktalanul hozzáálltak a mezőgazdasági munkához. Aránylag rövid idő alatt mind a két község határában fekvő, csaknem háromezer holdas nagybirtok jelentős részét tengerivel vették be, a kisebbik részén pedig folytak a vetési munkálatok. A szorgalmas lakosság nagy buzgalommal dolgozott a földjén abban a reményben, hogy az öt évi pörökösödés után, bírói határozat birtokában, most már végérvényesen övék lesz a föld, vagy legalább is a jogerőre való emelkedésig ez marad a helyzet.

A tegnapi napon azonban az ügy tőbb fázishoz érkezett el.

A beeskereki agrárreform ki-
rendeltséghez ugyanis tegnap ér-
kezett meg a noviszádi tábla
mint fellebbviteli fórum határozata,
amelyben megsemmisíti a
beeskereki királyi törvényszék
azon végzését, amellyel zárgond-
nokság alá helyezte az Altruista

Bank birtokát s gondnokul dr. Radoszav Sztevant nevezte ki és tudatta a hivatalal, hogy a birtokba a régebbi bérloket, illetve a dobrovoljácokat helyezi vissza, vagyis a kérdéses területre újra kiterjeszti a sequestrumot.

Alighogy a határozat megérkezett Beeskerekre, amely a németeket a nagyrészt már bevetett földdekről kiteszi, az érdekeltet még ki sem értesítették, amikor Beeskerekről kocsin kiment a birtokra mintegy ötven bottal felfegyverzett dobrovoljác, akinek az agrárreformkirendeltség annakidején a földet kiosztotta és a birtokon gyanútlanul dolgozó földműveseket elkergették. A támadás teljesen készületlenül érte az érdekeltet s így nem találtak nagyobb ellentállásra. A zugolódva tiltakozó földművelők, akik a tábla határozatáról nem tudva, abban a hiszében lehettek, hogy jogtalanul veszik el tőlük a földet, vonakodva teljesítették a parancsot. Hogy milyen kedvetlenül hagyták el a földjüket, mutatja az a néhány bevett fej, amely a németek ragaszkodását és a dobrovoljácok kissé túl erőlyes sürgötését jelképezi.

A dobrovoljácok a német földművesek elkergetése után, akik me-
nekülve igyekeztek be a faluba,
birtokba vették a földterületet s
nyugodtan folytatták a munkát,
ahol elődjük elhagyta.

Még az este tiltakozó népgyűlésre gyűltek a felháborodott lakosok, a gyűlést azonban nem tarthatták meg. Röviddel ezután hirdették ki hivatalosan a tábla határozatát, amelynek a tulbuzgó igénylők még a délelőtt folyamán önkényesen érvényt szereztek.

vásári igazolványok ára — mely egyben beléptijegyül is szolgál a vásár egész tartamára — 80 dinárban van megállapítva. Vásári igazolványok bármely SHS kereskedelmi és iparkamaránál, továbbá Beogradban a Jugoszlovenszka Bank és a Podunavsko Trgovalska Društvo-nál, (Dunamenti Kereskedelmi r.t.-nál), nemkülönbön a m. kir. követség utlevélosztályánál, Zorina-u. 70. és a beográdi m. kir. kereskedelmi megbízottnál, Strahinica Bana 43 a. Tel. 20—23. szereshetők be. Noviszádon: a kereskedelmi és iparkamara, a gyáripárosok szövetsége, az Agrárbank és a Jugoszláv Bank fiókja. — Szubotícán a Kereskedők és Gyárosok egyesülete, Lloyd, az Általános Hitelbank r.t., a Jugoszláv Bank fiókja és Velikibeeskereken a Nagybeeskereki Takarékpénztár vállalták a vásári igazolványok kiadását.

Páris grófnője.

Ami táplálék a husnál. Egyre kevesebb ember eszik húst. Kénytelenkedetlen, jobb meggyőződésünk ellenére is növényevőkké alakulunk, ami nem ártana szervezetünknek akkor, hogyha elég táplálékot tudnánk szerezni. De milliók és milliók nincsenek ebben a helyzetben. Most meglepő fölfedezés híre járja be a világsajtót. Fölfedeztek egy új táplálékot, melynek tápláléereje háromszorta nagyobb a husénál. Előállítás pedig rendkívül egyszerű. A sörgyártásnál keletkező hulladékból készíthető. Németországban évente hetvenezer tonna ilyen hulladék maradt felhasználatlanul. Két német vegyész, Voeltz és Bantsehl, jelentik be fölfedezésüket. A sör seprőjét egyszerűen szó-dabikarbónával keverik, ezáltal el-tüntetik keserű ízét, ami eddig ezt az anyagot élvezhetetlenné tette. Aztán csak ki kell szárítani s a táplálék akár évekig is megőrizhető anélkül, hogy megromlanék. A vegyelemzés kiderítette, hogy ebben az anyagban kétszer annyi albumin és háromszor annyi kalória van, mint a husban s a háziállatokkal való kísérletezés szerint az étel egészséges, semmi zavart nem okoz a szervezetben, azonkívül szinte semmibe sem kerül. Egyelőre csak háziállatok táplálására használják. Hogy az emberek ehetik-e vagy szívesen eszik-e, arról nem szól a két német tudós. De — hála a háborúnak — bizonyára ettünk mi rosszabbat is.

Messalina.

Jubilál a csokoládé. Nem rendeznek ünnepségeket, nem gyűjtenek szoborra és nem írnak hasábos cikket arról, hogy ebben az esztendőben töltötte be európai létének négyszázszendős évfordulóját a csokoládé. Amikor Cortez Ferdinánd, a spanyol hódító, Montezumas mexikói államot meghódította, a beuszülötteknél megtalálta a kakobabot, amely a pénzt helyettesítő eszerezköz volt a mexikói nép körében. Magával hozta Európába. A csokoládé ősfarmája tehát átkerült a kontinensre és a kakaobab belekerült a növénytanba, ahol Linné Theobroma cacao-nak, kakaónak, az istenek eledelének nevezte el. Azóta négyszáz esztendő múlt el és az istenek eledelét eszik és isszák az emberek. Megédesítették a keserű izét és megformálták a technika segítségével, szép fényes táblákba és certlikbe préselték, ezüst papirba

Messalina.

Egy menekült orosz karmester tragikus halála. Tegnap reggel jelentették a rendőrségnek, hogy a Korona-szálló 19-es számú szobájának bérloje bezárta belülről az ajtaját és hasztalanul bizonyult minden zörgetés, tulajdonosa nem nyitotta ki az ajtót. A rendőrség emberei azonnal a jelzett helyre siettek, ahol felnyitották az ajtót és behatoltak a szobába. Az ágyon fekvő holtan találták Antijovity Nikola 46 éves menekült orosz zenészt, a Beeskereken vendégszerelő szerb színtársulat karmesterét. A halott zsebeinek átkutatásánál iratokat és hétézerháromszáz és egynehány dinár készpénzt találtak. Antijovity beteges ember volt, tüdőbetegsége elhatalmasodott szervezetén s ez vezetett életével. Legutoljára esütörtök este látták utoljára az egyik helybeli kávéházban, azóta bezárkózva tartózkodott a szobájában.

Ami Önnek kell, az a valódi Elsa-fluid! Ez az igazi háziszser, mely megszünteti fájdalmait! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica Donja, Centráj 202. sz. (Horvátország.)

A budapesti keleti árumintavásár 1924 május 31-től június 10-ig tart. A vásárra utazóknak szabályszerű magyarországi utazásra érvényes utlevéllel kell birniok. Magyar vízum beszerzése azonban nem szükséges és így emiatt nem kell külön Beogradba utazni, a magyar vízum utólag a vásár területén féláron adatik meg. 1924 május 30-tól június 10-ig az összes magyar vasúton, úgy a gyors- mint a személyvonatokon a reudes menetdíjnél 50 százalékkal olcsóbban lehet utazni. A Dunagőzhajózási Társaság expressz hajóin teljesáru völgymenti jeggyel ingyen lehet visszautazni. A vásár vezetősége kívánatra kedvezményes lakást biztosít. Kiknek ily lakásra szükségük van, azok a vásárigazolvány u. n. lakásszelvényét kitöltve, lehetőleg 10 nappal felutazásuk előtt küldjék be a Budapesti Idegenforgalmi Hivatalhoz. IV., Harisbázár 1. — A látogatókat érkezőkor már e hivatal kiküldöttéi fogják a pályaudvaron fogadni. Fentemlített kedvezmények csak a vásári igazolványok birtokosait illetik. Csakis ily vásári igazolványok birtokosai léphetik át vizum nélkül a magyar határt. A

Az Ady Társaság matinéja. Telt ház hallgatta végig az Ady Társaság vasárnapi matinéját és a közönség ezuttal is minden szám után tüntető lelkesedéssel köszönte meg a szereplők kitünő működését. Elsőnek Kernné Végh Vilma lépett az előadói emelvényre, akit a közönség már megjelenésekor zajos tapsokkal üdvözölt. A kitünő író az életéről tartott mélyenjáró, eredeti gondolatokban bővelkedő, lebilincselő nyelvezettel megírt felolvasást, amelyet sok egyéni megállapítással tudott színessé és érdekessé tenni. Utána Benó Melinda aratott nagy és jól kiérdemelt sikert néhány igen szépen előadott énekszammal. A fiatal énekesnőnek ez volt első önálló szereplése a hangversenypódiumon és ezt a bemutatkozást a legteljesebb elismeréssel jutalmazta a közönség. A zongorakíséretet finoman, diszkrétül Kada Aranka látta el, méltán osztozkodva a kitünő zeneszám sikerében. Harmadiknak Engel Margit, az előnyösen ismert szavalónő adott elő néhány költeményt. Bájosan, finom pontirózással, teljesen átérve és átérve az előadott költemények benső lendületét, oldotta meg feladatát ezuttal is Engel Margit, aki ezzel a szereplésével is kétségtelen bizonyosságot adta nem mindennapi, a vidéki mértéket messze túlszárnyaló előadóteljeségének. A közönség egy mindenképpen kitünően sikerült előadás emlékével hagyta el a termet.

Ertekezlet a drágaság elleni törvény végrehajtásáról. A beeskereki kereskedők és gyárosok grémiuma folyó hó 28-án, hétfőn délután három órakor a Lloydban értekezletet tart, amelyen a drágaság leküzdéséről szóló törvény végrehajtási módjait beszélik meg. Az értekezleten résztvesz Djermekov Dusan dr. beeskereki rendőrkapitány is, aki magyarázatokkal és felvilágosításokkal fog szíveségből szolgálni. Az egyesület ezuton is kéri a kereskedőket és gyárosokat, hogy az ülésen minél számosabban jelenjenek meg.

Páris grófnője.

Alekszjevity Mita belügyminisztériumi főfelügyelő Beeskereken. Alekszjevity Mita belügyminisztériumi főfelügyelő a napokban hivatalos ügyekben Beeskerekre érkezik. Hír szerint ezuttal Lazarevity Vászta, a belügyminisztérium államvédelmi osztályának főnöke is Beeskerekre jön.

Messalina.

Egy terrorista csapat leleplezése. Stuttgartból jelentik: Egy kommunista terroresapatot leleplezték le, amelynek tagjai hetenkint 90 aranyárka fizetést kaptak. A leleplező atottaknál fegyvert, munióit, robbantószerkeket, vérhas-, tifusz- és kolerabacillusokat találtak a gyűlölt egyének elpusztítására.

Konstantinápoly kiürítése megkezdődött. A kormány az állami központi hivataloknak Angorába való áthelyezését megkezdette.

Páris grófnője.

Kohn és Glücksmann modernül berendezett épület, gép- és autójavitó műhelye Velikibeeskereken. Nemanjina u. 14. alatt (volt Jenő-hereg-utca) a Tunner-sirkóteleppel szemben megnyílt. Mindennemű lakatosmunkákat a legponosabban és legolcsóbban készítünk. Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

göngyölték és besorozták az élet megőrzésére események közé. Hány-szor volt a husvéti öntözésekénél a csokoládétojás vagy csokoládé-nyul az első ajándék, amit ifjú adott leányuk, vagy a leány a fiúnak, hogy később a szívüket adják egymásnak aján-dékba. En azt hiszem, hogy jön a május meleg naposokjával, ami el-olvasztja ezt a szívet. Nem lenne kár érte, legalább egy elolva-ct szívet is látnánk ma, amikor keserű sorsa a szívnek az, hogy kettétör-jön.

• Átutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Buda-pest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi összes külföldi piacokra, to-vábbá exportőrök részére **valuta-biztosításokat** legjuttányosabban esz-közöl a **Nagybecskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16** Vezérigazgató 52.

• Vas- és fémtövényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon-szám 329.

Gyári lakásokba he-lyezik el a kilakoltatás előtt álló családokat.

Hatvan család részére kell lakás-ról gondoskodni.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 28.

Már több mint két hete, hogy a beeskereki lakásbizottság meg-kezdte munkáját. Működésének két hete alatt, bizonyára áttekinthető képét nyújt a beeskereki lakáské-résről, mint volt munkájának kez-detén és így aktuálisnak találtuk érdeklődni aziránt, hogy milyen ta-pasztalatokat tett a bizottság.

Beeskereken a lakáshiány sokkal nagyobb — mondották — mint azt egyesek hiszik. Ez onnan van, hogy új lakásokat rendkívül kis számban építenek a világháború kitörése óta, másrészt pedig a lakosság száma nem kevesebbel, mint kilene-ezer lélekkel nőtt. Mindemellett nagy baj az is, hogy a háború meg-gazdagodottjai nem férnek el eddigi akasukban és a vagyoni jóléttel járó tri kényelemtől nem hajlan-dók lemondani. Igen sok háztulajdo-nos van, aki a háború előtt egy szobás és konyhás lakásban lakott, azzal a legnagyobb mértékben meg volt elégedve s most a házában üre-sedésben lévő három-négy szobás lakásra pályázik. A vagyoni hely-zettel járó kényelmi szempontok miatt sok háztulajdonos nem javít-tatja ki a dűledező félben lévő ház-at, mert ezáltal akarja kényszeri-teni lakóját a kiköltözkedésre.

Rendkívül sok bajt okozott a múltban és fog előidézni a jövőben az a körülmény, hogy a felek nem ismerik a lakástörvényt s fogalmuk sincs arról, milyen jog illeti a ház-tulajdonost a lakóval szemben és viszont.

Minden igyekvés jelenleg oda-irányul, hogy a birói végzés foly-tán kilakoltatás előtt álló családok megmeneküljenek attól, hogy az utcára kerüljenek. Körülbelül 25 ilyen családról kell gondoskodni. Ezeket kívül fedél alá kellett juttatni tizenöt családot, me-lyeknek kilakoltatása az árvíz miatt

vált szükségessé. Még harminc vas-utas családnak kell lakást szerez-ni, melyek jelenleg vagonokban húzódnak meg.

Mivel az említett családokat fel-tétlenül el kell helyezni, a lakástör-vény 15-ik szakasza értelmében az üres gyári lakásokat fogjuk lefog-lalni.

Végül újlag kijelentették munka-társunk előtt, hogy a lakástörvény-nyel visszaelő egyének ellen a leg-szigorúbban fognak eljárni.

Mussolini a hamis ne-mesi címek ellen.

Rengeteg szélhámos báró és gróf garázdálkodik.

Rómából jelentik: Egyetlen egy ország sincsen, ahol annyi vissza-élés folyna a nemesi címekkel, mint Olaszországban. A hamis ki-tüntetések viselése nem divik, vi-szont a nemesi címekkel hallatlan visszaélések történnek. Annyi ha-mis báró, gróf, sőt herceg van, hogy a római és nápolyi vendéglök-ben minden ismeretlen vendéget már előre a bárói címmel ajándé-koznak meg és csak ritkán történik meg, hogy a vendég elhárítja ma-gáról a címezést. A hamis nemesek száma különösen Délolaszországban magas és egy olasz statisztikus szá-mítása szerint az országba összesen kilencvenezren viselik jogtalanul a bárói, grófi vagy hercegi címet. Mussolini most elhatározta, hogy gátat vet a címekkel való visszaélé-seknek s szigorúan bünteti meg azo-kat, akik hamis címeket használnak. Rendeletet adott ki, amelynek értelmében azok, akik hamis címe-ket viselnek, esetenként ötezer lira pénzbüntetést fizetnek. A visszaélés annál könnyebb éppen Olaszország-ban, ahol aránytalanul több főuri család van, mint bármely más or-zszágban. Még megnehezíti az ellen-őrzést az a körülmény, hogy Olasz-országban nagyszámu egyházi báró, gróf és herceg van, akik címüket a pápától nyerték. Most az a kérdés állott elő Olaszországban, hogy Mussolini elismeri-e a pápától nyert címeket, vagy azokat végleg eltörli.

Közgazdaság

Magyarországon olcsóbb lett a gabona. Budapesti jelentés szerint az elmúlt héten leszállt Magyaror-szágon a gabona ára, mert a mal-mok nagyobb vásárlásoktól tettek. Annakidején ugyanis nagyobb-mennyiségű búzát adtak el Sváje-nak. A leszállításnál azonban ki-

tűnt, hogy a buza nem elsórangu-árta, miért is a svájci kormány viz-szalépett az üzlettől. A budapesti malom-koncentráció kénytelen-ke-letlen visszavásárolta ezt a búzát. A budapesti terménypiacon egyéb-ként változatlan volt a helyzet. A malmok búzáért 900.000 koronát (690 lejt) ajánlottak vámmenteseu-ab Budapest, Rozsot kivételre keres-tek. Nagyobb tételekben 275—295 ezer koronát ajánlottak métermá-zsánként ab állomás.

Sport

Vasárnapi eredmények:

Délelőtt: „Szlávija b) — Obilny” komb. 3:2. Biró: Gavrilov, Barát-ságos.

Délután: Schwäbische — Kadima 0:0. Biró: Mojity, Bajnoki.

Szlávija — Obilny 1:1 (1:1). Biró: Gerdec, Bajnoki.

Berlin. A stadionban tartott foot-balmérkőzés eredménye:

Magyar válogatott — Brande-nburgi kerületi válogatott 4:1.

Wien. A kedvezőtlen időjárás miatt a Carpentier — Towuley box-mérkőzést elhalasztották.

672/1924. sz.

823

Hirdetmény.

Folyó évi mejus 6 an délelőtt 9 órakor a községüzemnél nyilvános árveresen egy községi bika eladatik. Veliktorák, 1924. évi április 22 én.

Községi elöljáróság.

Gyártmányaink:

Aszfalt- és kátrányfedőlemez, aszfaltszigetelő-lemez, kőszénkátrány, facement, karbolincaum, kőszénkátrányzsurok, fűdéllekk, bitumen, aszfalt-masztkisz stb. — **Műszaki osztályunk előállít és készit: Aszfaltjárda, kocsiút és belső helyiség burkolását tisztá, természetes aszfalttal. Vízmen-tes fedések, elszigetelések aszfalttal és aszfalt-elszigetelő-lemezzel. Tetőfedést kátránylemezzel, aszfalt, természetes bitumenből készült, szártalan aszfalt fedőlemezzel. Nedves falak száraztételét. Talajvíz elszigetelését saját rendszerünk szerint. Öreg tetőjavítást és kátrányozást. Facementtetőt több évi jótállás mellett.**

Sürgöncim: Grozit. Telefonszám 27-20.

Gyártja:

Beográdi Aszfalt és Kátrány Vegyitermek Gyára Beograd, Vuka Karadžića 6.

vezérképviselet és lerakat Veliki Beeskereken **Özv. Guttman Jakabné és Fiai**

Értesítés.

Szíves tudomására hozom Veliki Beeskerek város és vidéke nagyérdemű közönségének, hogy a **Karadzityeva (volt Mátyás király) utca 6. sz. a. mai napon egy**

tejcsarnokot nyitottam,

ahol bármely időszakban tej, tejjől, turó, vaj, tojás stb. kapható. Iparkodni fogok a n. é közönséget minden tekintetben kielégíteni, amiért is kérem szíves pártfogásukat. Kedvező feltételek mellett kosztosok is felvételnek. Tisztelettel

694

Ferdinánd Jánosné.

Motorhajó közlekedés

801 **Sztáribecsej és Novibecsej között.**

Indul. Sztáribecsejről 1/25, 1/28, 1/210, 1/214 és 16 órakor. Indul. Novibecsejről 1/26, 9, 1/212, 15 és 17 órakor.

Velikokikindski sreski sud kao gruntovna vlast.

Broj 395/1924. grunt.

820

Dražbena objava i dražbeni uslovi.

Sreski sud kao gruntovna vlast u Velikoj Kikindi na osnovu molbe po-verioca Ace Milosavljevića protiv Makse Sivčevog dužnika u smislu §§. 144., 146., 147., 176. i 185. LX. od 1881. god. određuje izvršnu po-novnu dražbu radi namirenja glav-nice od 4323 dinara 75 para kao i kamata od 5% računajući od dana 15. maja 1922. god. do sada usta-novljenih parničkih i izvršnih troš-kova u iznosu od 311 dinara te ustanovljeni trošak za prvu molbu u iznosu od 135 Din kao i za ovu dražbenu molbu u iznosu od 135 Din odnosno i radi namirenja glav-nice i pripadaka na nekretnine od-nosno na celu polovicu časti Makse Sivčevog koja se vodi u veliko-kikindskom gruntovnom zapisniku br. 14.297. pod A. I. redni br. 2. top. br. 10.575/c/2. oranica u Kaj-daruca Galad čiji je prostor 809 1/2 kv. hvati uz izvičnu cenu od 4000 Din koja se nalaze na području sreskog suda u Velikoj Kikindi.

Gruntovna vlast zakazuje dan za održanje dražbe **4. juna 1924. god. pre podne u 10 sati** u zgradi okruž-nog suda u Velikoj Kikindi.

Velika Kikinda, 25. marta 1924. god.

Dr. M. Belanić s. r., sreski sudija.

Opšt. Poglavarstvo u Staroj Ečki.

Broj 686 924.

829

Oglas.

U smislu rešenja opšt. predstavi-ništva br. 27. sk./1924. ovim objavljujem, da će se u Staroj Ečki **10. og maja 1924. god. pre podne u 10 sati** održati javna usmena dražba za izdavanje radova za bušenje dva dubokih (artejskih) bunara.

Proračunom predviđena svota iz-nosi 65.000 dinara.

Za uslove treba se obratiti opšt. poglavarstvu u Staroj Ečki.

Pozivamo preduzimače, da uzmu učestva u ovom radu.

U Staroj Ečki, 24. aprila 1924.

T. Jorgović **Jovan Magala** beleznik. knez.

Ingyen

ugyan nem, de kilónként 55 dinárért kaphat 5. 10 kg-os postacsomagokban

édes paprikát.

Ha egyszer megpróbálja, állandóan vevő lesz. Nagyobb vételnél megfelelő árengedménnyel, vasuton szállítva — **50 kg-os zsákokban.** — Postaküldemények útjával, nagyobb kül-demények megegyezés szerint.

Donáth és Csélics-cagné, Dabelljača, Bánát

Irodahelyiségeinket

a mai napon Brigadirá Risztitya (Aradáci) utca, a Sander-féle házba helyeztük át.

Szlavóniai Szénkereskedelmi Társaság főkja

Kaufmann i Drugovi V. beeskerek. 814 Telefonszám 206

Kolb Jakab Debeljácsán

ajánl: épület-, bogvár-, tüzfát, erdélyi fichta-arut, tölgyfa szőlő-karót (vagontételben is), kávéházi berendezéshez **SZÉKEKET** a legolcsóbb áron. 812

Kladja Pleitz Fer. Pál.